

T.C. Orman ve
Su İşleri Bakanlığı

TÜRKİYE'NİN KUŞLARI

Doğa Koruma ve
Milli Parklar Genel Müdürlüğü

AK KUYRUKLU KARTAL

01

Haliaeetus albicilla

YIRTICILAR

Boy
75-108 cm

Kanat Açıklığı
180-240 cm

Ağırlığı
4-6.5 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Gri kahve,
koyu kemiksi
gri-siyah

Özellikleri: Çok iri, hantal, büyük kafalı, uzun ve geniş kanatlı, çok kısa kuyruklu bir kartal türüdür. Deniz ve nehir kenarlarında, büyük göl kıyılarındaki ormanlık alanlarda yuva yapar. Akkuyruklu kartallar tek eşlidirler ve eşi ölünceye kadar eş değiştirmezler.

ATMACA

Accipiter nisus

02

YIRTICILAR

Boy
28-38 cm

Kanat açıklığı
55-74 cm

Ağırlığı
110-342 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kızıl
kahverengi,
kırmızı, gri

Özellikleri: Ormanlarda veya ağaçlık alanlarda yaşar. Alçaktan uçarak küçük kuş sürülerine baskın yapar. Dişiler erkekten daha büyüktür. Her ikisinde de kuyruk uzun ve yuvarlıktır. Değişik sesler çıkarır. Daha çok “keke-kek” ve kiyu-kiyu” sesi çıkarır.

KARA AKBABA

Aegypius monachus

03

YIRTICILAR

Boy
100-110 cm

Kanat açıklığı
250-295 cm

Ağırlığı
6.3-14 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu
kahverengi

Özellikleri: Soyu tehlike altında olan kara akbaba, Avrupa'da, İspanya'dan sonra en fazla Türkiye'de görülüyor. Türkiye'de en çok Eskişehir ve Kızılcahamam'da yaşıyor. Ömür boyu tek eşli olan kara akbaba, büyük karaçamların tepesine yuva yapıyor.

KERKENEZ

Falco tinnunculus

04

YIRTICILAR

Boy
33-39 cm

Kanat açıklığı
70-80 cm

Ağırlığı
120-260 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Erkek mavi-
gri, dişi kırmızı
kahverengi

Özellikleri: Yurdumuzun en yaygın yırtıcı kuşudur. Her türlü arazide bulunur. Keskin gözleriyle yeri gözler, tedbirsiz fareleri hemen yakalar ve kurbanın vücuduna keskin pençelerini sokar, parçalar yer.

KIZIL AKBABA

Gyps fulvus

05

YIRTICILAR

Boy
95-105 cm

Kanat açıklığı
240-280 cm

Ağırlığı
7-10 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kızıl, siyah,
beyaz

Özellikleri: Büyük boylu bir akbabadır. Beyaz yakalı bir boğazı ve renkli bir gagası vardır. Kuyruğu kara akbabadan küttür. Leşlerin iç organlarını yer, sert kısımlarını dışarı atarlar.

KIZIL ŞAHİN

Buteo rufinus

06

YIRTICILAR

Boy
50-60 cm

Kanat açıklığı
128-150 cm

Ağırlığı
900-1800 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kızıl tonları

Özellikleri: Orta boylu ve geniş kanatlı bir yırtıcıdır. Alacalı, açık renkleri, uçarken veya tüneme halinde rahatça ayırt edilebilir. Yırtıcı kuşlar içerisinde manevra kabiliyeti en iyi olan kuş türüdür.

KÜÇÜK AKBABA

Neophron percnopterus

07

YIRTICILAR

Boy
55-65 cm

Kanat açıklığı
155-170 cm

Ağırlığı
2-2.1 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kirli sarımsı,
grimsi beyaz,
sarı

Özellikleri: Türkiye ve Avrupa'daki en büyük akbabadır. Ankara'nın Beypazarı ilçesi, türün en önemli üreme ve beslenme alanıdır. Beypazarlılar, Mısır Akbabası'nı "Beypazarı Martısı" olarak adlandırmaktadır.

KÜÇÜK KERKEKEZ

Falco naumanni

08

YIRTICILAR

Boy
25-31 cm

Kanat açıklığı
66-71 cm

Ağırlığı
90-200 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kızıl, mavimsi gri, krem

Özellikleri: Kerkeneze çok benzer. Başı mavimsi gri-dir. Bıyığı bulunmaz. En tipik davranışı av ararken havada asılı kalmasıdır. Av görürse hızla dalışa geçip saldırır. Bazen de uçan böcekleri havada yakalar.

KÜÇÜK ORMAN KARTALI

09

Aquila pomarina

YIRTICILAR

Boy
55-65 cm

Kanat açıklığı
134-168 cm

Ağırlığı
1.1-2.2 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu
kahverengi

Özellikleri: İri, hantal ve orantılı bir kartaldır. Süzülürken ve dönerek yükselirken geniş kanatlarını aşağıya doğru hafifçe bükür.

SAKALLI AKBABA

Gypaetus barbatus

10

YIRTICILAR

Boy
100-125 cm

Kanat açıklığı
240-285 cm

Ağırlığı
5-7 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Turuncu, siyah

Özellikleri: Göz çevresi siyah olup göz pınarından gaga altına doğru siyah tüyler sarkar. Kemik iliğine düşkünlüğü ile tanınır. En tipik davranışı ise leşlerden kopardığı kemikleri 80-100 metre yüksekten kırmak üzere yere bırakmasıdır.

SAZ DELİCESİ

Circus aeruginosus

11

YIRTICILAR

Boy
48-56 cm

Kanat açıklığı
115-130 cm

Ağırlığı
400-800 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kızıl, gri, siyah,
krem,
kahverengi

Özellikleri: Kanatları geniş ve yuvarlak uçludur, uçuşta şahine benzer. Çiftleşme zamanında erkekler dişiye avladıkları yiyeceklerden havada ikram ederler.

ŞAH KARTAL

Aquila heliaca

12

YIRTICILAR

Boy
75-82 cm

Kanat açıklığı
190-210 cm

Ağırlığı
3-5.5 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, koyu
kahverengi,
beyaz

Özellikleri: Çoğu yırtıcı gibi kartal türleri de kahramanlık sembolüdürler ve birçok ülkede, spor kulüplerinin armalarını süslerler. Şah kartal, türleri içinde en iri olanıdır.

ŞAHİN

Buteo buteo

13

YIRTICILAR

Boyu
46-58 cm

Kanat açıklığı
110-132 cm

Ağırlığı
550-1.200 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, sarı

Özellikleri: Sonbaharda binlercesi İstanbul Boğazı'ndan göç ederler. 2 çift şahin bir alanda yıl boyu en az 6000 fare tüketirler. Seyahat ederken yol boyunca rahatlıkla gözlemlenebilecek bir türdür.

BALIK BAYKUŞU

Ketupa zeylonensis

14

YIRTICILAR

Boy
54-57 cm

Kanat açıklığı
145-150 cm

Ağırlığı
2-2.5 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Sarımtırak,
siyah-
kahverengi

Özellikleri: Akarsu, göl ve bataklık kıyısında ağaçlık yerlerde yaşarlar. Sudaki avlarının yerini alçak bir tünekten ya da o alanda alçaktan ileri geri uçarak saptarlar. Ayakları ve pençeleri balık yakalamaya uyum sağlamıştır.

KUKUMAV

Athene noctua

15

YIRTICILAR

Boy
23-27,5 cm

Kanat açıklığı
54-58 cm

Ağırlığı
140-200 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, sarı,
siyah, toprak
kahverengi

Özellikleri: Yerli kuş olarak ülkemizin her tarafında rastlanır. Avladığı ufak memelileri yuva alanının yanında çürümeye terk eder ve bu leşin başına böceklerin ve diğer canlıların üşüşmesini bekler.

KULAKLI ORMAN BAYKUŞU

Asio otus

16

YIRTICILAR

Boy
31-37 cm

Kanat açıklığı
86-98 cm

Ağırlığı
259-282 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu turuncu,
siyah, beyaz

Özellikleri: Uyarı halinde gergin, ince ve dimdik durur. Uyku halinde iken kulak türlerini dikleştirir ve koyu turuncu gözlerinin üstündeki siyah beyaz yüz deseniyle bir "V" oluşturur. Gür, inlemeye benzeyen ve kısa bir ötüşü vardır.

PEÇELİ BAYKUŞ

Tyto alba

17

YIRTICILAR

Boy
32-40 cm

Kanat açıklığı
107-110 cm

Ağırlığı
440-570 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kızıl-
kahverengi

Özellikleri: Orta boyutlarda, zayıf yapılı, uzun kanatlı ve uzun bacaklı baykuşlardır. Dikkat çekici derecede açık renklidirler.

PUHU

Bubo bubo

18

YIRTICILAR

Boy
59-73 cm

Kanat açıklığı
138-170 cm

Ağırlığı
1.7-4.2 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu renkli,
siyahımsı
kahverengi

Özellikleri: Orman ve sarp kayalıkların koyu kulaklı çok iri baykuşu ve bakışları serttir. Avlarını hem yerde hem de havada yakalayabilme kabiliyetine sahiptirler.

ALACA BALIKÇIL

Ardeola ralloides

19

SU KUŞLARI

Boy
40-49 cm

Kanat açıklığı
71-86 cm

Ağırlığı
230-370 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Parlak pem-
bemsî-sarımsî
kahverengi

Özellikleri: Tık naz görünümlü olup balıkçıl kuşlarının en küçük türüdür. Parlayan beyaz kanatları ile telaşlı bir biçimde uçarlar.

BALABAN

Botaurus stellaris

20

SU KUŞLARI

Boyu
69-81 cm

Kanat açıklığı
100-130 cm

Ağırlığı
900-1.000 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahve,
bej, siyah

Özellikleri: Balabanların en bilinen duruşu, rahatsız edildiklerinde boynu yukarıya doğru uzatarak ve kıpırdamadan beklemektir. Hızla uzatabildiği boynu tehdit oluşturur.

BÜYÜK AK BALIKÇIL

Casmerodius albus

21

SU KUŞLARI

 Boy 85-100 cm	 Kanat açıklığı 145-170 cm	 Ağırlığı 1-1.5 kg
Beslenme 	Yaşadığı Alan 	Renk Beyaz, sarı, siyah

Özellikleri: Tek eşlidirler. Her iki cinsten genç bireylerin bakımıyla ilgilenir, aileler yavrular büyüdükten sonra bir arada kalır.

ÇELTİKÇİ

Plegadis falcinellus

22

SU KUŞLARI

Boy
48-66 cm

Kanat açıklığı
88-105 cm

Ağırlığı
500-800 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Bakır, beyaaz,
mor, yeşil

Özellikleri: Bataklıklarda birbirine yakın gruplar halinde ve başını ileri doğru uzatarak sıralar halinde V şeklinde uçar, hızlı kanat çırpır. Kelaynak kuşuna benzer.

ERGUVANİ BALIKÇIL

Ardea purpurea

23

SU KUŞLARI

Boy
70-90 cm

Kanat açıklığı
120-150 cm

Ağırlığı
525-1.345 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu gri-kahve,
siyah

Özellikleri: Bacakları ve parmakları uzundur. Genellikle sazlıkların arasına dalıp gözden kaybolmadan önce bataklık üzerinde alçaktan uçarken görülür.

FLAMİNGO

Phoenicopterus roseus

24

SU KUŞLARI

 Boy 120-145 cm	 Kanat açıklığı 140-170 cm	 Ağırlığı 2-4 kg
 Beslenme	 Yaşadığı Alan	Renk Pembe-beyaz, koyu kırmızı, siyah

Özellikleri: Anadolu'da allı turna olarak bilinir. Değişik gaga yapısı sayesinde yiyecekleri suyun içinden filtre ederek alır. Pembe rengi aldığı keratin miktarına göre farklılık gösterir. Genellikle sığ ve tuzlu sulak alanlarda koloniler halinde yaşar.

GECE BALIKÇILI

Nycticorax nycticorax

25

SU KUŞLARI

Boy
58-65 cm

Kanat açıklığı
90-100 cm

Ağırlığı
595-850 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Soluk gri,
siyah

Özellikleri: Yılda bir kez kuluçka yapar. Çok sıcak günlerde yumurtaları serin tutmak amacıyla kendi tüylerini suyla ıslatırlar. Gün boyunca uçarken görülebilmeye karşı, gece ya da sabahın erken saatlerinde beslenir.

KARA LEYLEK

Ciconia nigra

26

SU KUŞLARI

Boy
100 cm

Kanat açıklığı
185 cm

Ağırlığı
3 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kırmızı, parlak
siyah, beyaz

Özellikleri: Leyleğin yakın akrabasıdır. Uçarken başını öne, bacaklarını geriye uzatır. Kanat vuruşları düzenli ve güçlüdür.

KAŞIKÇI

Platalea leucorodia

27

SU KUŞLARI

Boy
80-90 cm

Kanat açıklığı
115-130 cm

Ağırlığı
1.2-1.7 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, beyaz

Özellikleri: Uç kısmında bir kaşık gibi yassılaştan gagasıyla kolayca ayırt edilebilir. Uzun gagasıyla yakaladığı besinleri yutabilmek için havaya atıp tekrar havada yakalar.

KÜÇÜK AK BALIKÇIL

Egretta garzetta

28

SU KUŞLARI

Boy
55-65 cm

Kanat açıklığı
88-100 cm

Ağırlığı
350-550 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, siyah,
sarı, yeşil

Özellikleri: Ensesinden uzun ve ince süs tüyleri uzanır; ilkbaharda gösterişli sırt tüyleri de ortaya çıkar. Aşağı büktüğü kanatları ile uçuşu hızlıdır.

LEYLEK

Ciconia ciconia

29

SU KUŞLARI

Boy
95-110 cm

Kanat açıklığı
155-165 cm

Ağırlığı
2.2-4.4 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, siyah

Özellikleri: İnsanlardan kaçmayan leylekler yuvalarını binaların, ağaçların, direklerin ve bacaların tepelerine yaparlar. Erkek leylek ve eşi bir araya gelince gagalarını tıkırdatıp, kanat çırparak dans ederler.

HALKALI CILIBIT

Charadrius hiaticula

30

SU KUŞLARI

Boy

17-19,5 cm

Kanat açıklığı

35-41 cm

Ağırlığı

55-75 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Gri-kahverengi,
beyaz, siyah,
portakal rengi

Özellikleri: Yavrularını korumak için yuva etrafına tehlike yaklaştığı zaman kırık kanat numarası yaparak yuvadan uzaklaşırlar ve dikkati kendi üzerlerine çekmeye çalışırlar.

KIZKUŞU

Vanellus vanellus

31

SU KUŞLARI

Boy
28-31 cm

Kanat açıklığı
70-76 cm

Ağırlığı
150-300 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, siyah,
pembe,
pas rengi

Özellikleri: Ağır kanat çırpışları insana uçamayacak hissini verir. Yuva ve yavrular tehlikeye girdiği taktirde kalabalık bir şekilde saldırganın üzerine dağılırak onu uzaklaştırmaya çalışırlar.

KERVANÇULLUĞU

Numenius arquata

32

SU KUŞLARI

Boy
50-60 cm

Kanat açıklığı
80-100 cm

Ağırlığı
770-1.000 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi,
beyaz

Özellikleri: Bölgedeki en büyük kıyı kuşudur. Yuvalarını sessiz ve sakin yerlerde kurarlar. Yakaladıkları yengeci yutmadan önce, onu ilk önce sallar, ayaklarını kırar ve daha sonra ise bütün bir şekilde yutar.

BAHRİ

Podiceps cristatus

33

SU KUŞLARI

Boy
46-51 cm

Kanat açıklığı
59-73 cm

Ağırlığı
900-1.500 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, kırmızı,
beyaz, pembe

Özellikleri: Bahrilerin en ilgi çekici yönleri kur davranışlarıdır. Birkaç aşamada gerçekleşen kur davranışında, erkek ve dişi sudan çıktıklarında her ikisinin gagasında yosun vardır.

KIZIL BOYUNLU BATAĞAN

Podiceps grisegena

34

SU KUŞLARI

Boy
40-50 cm

Kanat açıklığı
77-85 cm

Ağırlığı
750-1.620 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kırmızı, beyaz, sarı

Özellikleri: Üreme dönemlerinde eşini bulabilme, bölgesel sınırlarını çevreye bildirmek için yüksek sesle ötüşleriyle dikkat çekerler. Öterken ense tüyleri ve sırt tüylerini kabartarak boyunlarını yukarıda yüzerler.

KIZIL GERDANLI DALGIÇ

Gavia stellata

35

SU KUŞLARI

Boy
53-69 cm

Kanat açıklığı
106-116 cm

Ağırlığı
988-2.460 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu kırmızı, gri

Özellikleri: Mükemmel dalgıçlar olarak genellikle suya derin batarak yüzerler. Karada kısa bacaklarına rağmen, uzak mesafelere gidebilirler.

AK PELİKAN

Pelecanus onocrotalus

36

SU KUŞLARI

Boy
140-175 cm

Kanat açıklığı
234-309 cm

Ağırlığı
7 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Pembe-beyaz,
siyah

Özellikleri: Sürü halinde avlanabilirler. 8-12 Pelikan suda bir nal biçimi oluşturur. Sıkıştırdıkları balık sürülerinin içine gagalarını daldırıp, gaga altındaki keselerine giren balıkları bütün olarak yutarlar.

KARABATAK

Phalacrocorax carbo

37

SU KUŞLARI

Boy
80-100 cm

Kanat açıklığı
130-160 cm

Ağırlığı
2-2.5 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu renkli,
siyah, beyaz,
sarı, turuncu

Özellikleri: Türkiye' deki en büyük koyu renkli deniz kuşudur. Yanakları ve boğazı beyaz, kesesi sarı ya da turuncu sarıdır. Üreme giysisinde tepesi ve boyunu beyaz kırçilli ya da bembeyaz olur.

SÜMSÜK

Morus bassanus

38

SU KUŞLARI

Boy
87-100 cm

Kanat açıklığı
165-180 cm

Ağırlığı
2.2-3.6 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, kirli
sarı, gök rengi

Özellikleri: 10 ila 40 m yüksekten neredeyse taş gibi dalışa geçip, kanatları arkaya uzatarak dalış gerçekleştirir. 2.5-30.5 cm aralığında ki balıkları rahatlıkla yakalar. 5 ila 20 kere yüksekten dalış gerçekleştirebilir. Avı yüzeye varmadan hemen önce yutar.

TEPELİ PELİKAN

Pelecanus crispus

39

SU KUŞLARI

Boy
160-180 cm

Kanat açıklığı
310-345 cm

Ağırlığı
9-13 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Gri-beyaz

Özellikleri: Çok iri bir su kuşudur. Tepesindeki tüyler hafif kıvrıktır. Uçuşta tekdüze renkli kanat altıyla ak pelikandan kolayca ayrılır.

ANGIT

Tadorna ferruginea

40

SU KUŞLARI

Boy
58-70 cm

Kanat açıklığı
110-135 cm

Ağırlığı
925-1.640 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu
turuncu-kızıl,
krem

Özellikleri: Yuvarlak gövdeli, büyük gövdeli, uzunca bacaklı bir ördektir. Erkeğin kafası krem rengidir, dar ve siyah boyun halkası vardır, dişisinde boyun halkası yoktur.

ÇAMURCUN

Anas crecca

41

SU KUŞLARI

Boy
34-38 cm

Kanat açıklığı
53-59 cm

Ağırlığı
240-350 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi,
yeşil, sarı,
siyah, gri

Özellikleri: Erkeklerde baş kahverengi olup, baş yanlarında gözleri de içine alan ve enseye doğru darlaşarak uzanan yeşil renkli geniş birer kuşak vardır. Kuşak sarı çizgi ile çevrilidir.

DİKKUYRUK

Oxyura leucocephala

42

SU KUŞLARI

Boy
43-48 cm

Kanat açıklığı
62-70 cm

Ağırlığı
471-865 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, siyah

Özellikleri: Dünya nüfusunun çoğunluğu ülkemizde bulunan dikkuyruklar koruma altındadır. Büyük, mavi gagalarıyla ve dik duran kuyruklarıyla oldukça dikkat çekicidir. En yoğun olarak Burdur Gölü'nde bulunurlar.

ELMABAŞ PATKA

Aythya ferina

43

SU KUŞLARI

Boy
42-49 cm

Kanat açıklığı
77-82 cm

Ağırlığı
700-1.100 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu kırmızı,
açık gri, siyah

Özellikleri: Gün boyunca sürüler halindedir ve genellikle aktif değildir. Erkeğin koyu kırmızı kafası, kırmızı gözü, açık gri gövdesi ve siyah göğsü vardır. Dişisi de benzer desenedir, ama daha mattır.

FİYU

Anas penelope

44

SU KUŞLARI

Boy
45-51 cm

Kanat açıklığı
75-86 cm

Ağırlığı
500-900 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi

Özellikleri: Kısa ve renkli gagası, kısa ve koyu renkli bacakları, sivri kuyruğu, uçları arkaya doğru çekilmiş kanatları ile özgün bir görünümü vardır. Erkekleri “fiyuu” diye ıslık benzeri bir ses çıkarır.

KAŞIKGAGA

Anas clypeata

45

SU KUŞLARI

Boy
49-52 cm

Kanat açıklığı
70-84 cm

Ağırlığı
500-700 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Yeşil, beyaz,
kahve, mavi

Özellikleri: Gagası yassı ve geniş olduğu için bu isim verilmiştir. Spatula şeklindeki gagası beslenmesinde en büyük avantajdır. Gagasını suyun içinde sağa sola gezdirerek küçük canlılar, yeşillikler ve planktonlarla beslenir.

KUĞU

Cygnus olor

46

SU KUŞLARI

Boy
144-158 cm

Kanat açıklığı
200-240 cm

Ağırlığı
7.6-14.3 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, kırmızı,
gri

Özellikleri: Uzun boyunları yiyeceğe ulaşmalarını kolaylaştırır. Başını ileriye doğru iyice uzatarak uçar ve uçarken hafif kavisli tuttuğu kanatlarından derin, müzikal ve ritmik bir ses yükselir.

MACAR ÖRDEĞİ

Netta rufina

47

SU KUŞLARI

Boy
53-57 cm

Kanat açıklığı
75-80 cm

Ağırlığı
875-1.250 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Açık kahve-
rengi, beyaz,
siyah,

Özellikleri: Erkekleri bu gruba giren ördekler arasında, kırmızı gagalı ve kırmızı ayaklı olan tek ördektir.

ÖTÜCÜ KUĞU

Cygnus cygnus

48

SU KUŞLARI

Boy
140-160 cm

Kanat açıklığı
205-235 cm

Ağırlığı
8-15 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz

Özellikleri: Büyük sulak alanları tercih ederler. Çünkü özellikle büyüme çağında bacakları ağır vücutlarını taşıyamaz ve suyun kaldırma kuvvetine ihtiyaçları vardır. Zamanlarının çoğunu yüzerek, suda yiyecek arayarak ve dipte yetişen bitkileri yiyerek geçirirler.

SUNA

Tadorna tadorna

49

SU KUŞLARI

Boy
55-65 cm

Kanat açıklığı
100-120 cm

Ağırlığı
850-1.450 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Yeşil, beyaz,
kırmızı

Özellikleri: Büyük boylu alaca renkli bir ördektir. Yürürken ve uçarken kazı andırır. Erkekler gaga tepesinde oluşan et benii ile dişiden ayrılır. Erkekler uçarken ısıltı sesine benzer ses çıkarır.

SÜTLABİ

Mergus albellus

50

SU KUŞLARI

Boy
38-44 cm

Kanat açıklığı
56-69 cm

Ağırlığı
540-940 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz,
koyu gri,
kahverengi

Özellikleri: Erkeği göz alıcı beyaz ve çok hafif sarımsıdır, böğrü gri ve ince siyah çizgilidir, siyah bir yüz lekesi vardır. Dişisi daha koyu gri, beyaz göğüslü ve koyu kırmızımsı kahverengi kafalıdır.

TARAKDIŞ

Mergus serrator

51

SU KUŞLARI

Boy
52-58 cm

Kanat açıklığı
70-85 cm

Ağırlığı
850-1.250 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, beyaz,
kahverengi

Özellikleri: Erkeğin başı parlak, çok koyu yeşildir. Başının gerisinde tepeden sarkan ve enseden kabaran iki tüy demeti vardır. Her ikisinde de gaga ince ve uzun ucu kıvrıktır. Gaga ve ayaklar kırmızıdır.

TEPELİ PATKA

Aythya fuligula

52

SU KUŞLARI

Boy
40-47 cm

Kanat açıklığı
65-72 cm

Ağırlığı
750-800 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Yeşil, siyah

Özellikleri: Kafasından geriye uzanan tepeliği sayesinde kolayca ayırt edilebilir. Dalarak dipteki çamurda bulunan besinlerle beslenirler. Uçarken kanat bandı, karnı ve kanat altı dışında tamamen siyahtır.

YEŞİLBAŞ

Anas platyrhynchos

53

SU KUŞLARI

Boy
51-62 cm

Kanat açıklığı
81-89 cm

Ağırlığı
750-1.500 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Yeşil, koyu kırmızı
kahverengi,
sarı, mavi

Özellikleri: Evcil ördeğin atasıdır. Erkeğin başı yeşil ince boyun halkası beyaz, göğsü koyu kırmızı kahverengi, gagası her zaman sarıdır. Aynası mavidir, önden ve geriden iki beyaz çizgi ile sınırlıdır.

GÜMÜŞ MARTI

Larus michahellis

54

SU KUŞLARI

Boy
55-67 cm

Kanat açıklığı
137-142 cm

Ağırlığı
750-1.250 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, sarı,
siyah

Özellikleri: Gagası parlak sarıdır, gaga ucunda koyu kırmızı bir leke vardır. Gözü açık sarı göz içi halkası kırmızıdır. Akdeniz ve Karadeniz kıyılarındaki en yaygın ve en bol bulunan martıdır.

KARABAŞ MARTI

Larus ridibundus

55

SU KUŞLARI

Boy
34-37 cm

Kanat açıklığı
100-110 cm

Ağırlığı
200-400 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi,
beyaz

Özellikleri: Yazın koyu kahverengi, kışın beyazlaşarak kulaklarında siyah bir benek ve ensesine doğru iki silik şeride dönüşür. Gri kanadının parlamasıyla ince gagalı dışındaki martılardan ayrılır.

KILIÇGAGA

Recurvirostra avosetta

56

SU KUŞLARI

Boy
42-46 cm

Kanat açıklığı
77-80 cm

Ağırlığı
250-400 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, beyaz

Özellikleri: Uzun ve yukarıya doğru kıvrık bir gagası vardır. Tüyleri; ense, başın üst kısmı, kanatları ve sırtında yer alan siyah bantlar dışında beyazdır. Ayakları açık mavi renkte ve perdelidir.

KOCAGÖZ

Burhinus oedicnemus

57

SU KUŞLARI

Boy
40-44 cm

Kanat açıklığı
77-85 cm

Ağırlığı
370-450 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Açık
kahverengi

Özellikleri: Açık kahverengi bir yer kuşudur. Gözünün altında ve üstünde açık renk bantlar bulunur ve koyu bir bıyığı vardır.

POYRAZKUŞU

Haematopus ostralegus

58

SU KUŞLARI

Boy
39-44 cm

Kanat açıklığı
72-83 cm

Ağırlığı
430-650 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, beyaz

Özellikleri: Uzun, düz ve turuncu-kızıl gagası ile siyah-beyaz tüyleri dikkat çekici bir kombinasyon oluşturur. Geniş ve beyaz renkli kanat barı uçarken oldukça belirgindir.

UZUNBACAK

Himantopus himantopus

59

SU KUŞLARI

Boy
33-36 cm

Kanat açıklığı
67-85 cm

Ağırlığı
166-205 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, beyaz

Özellikleri: İnce ve düz bir gagası, uzun kanatları ve parlak siyah bir başı vardır. Başının ve gövdesinin büyük kısmı bembeyaz parlar. Bacakları koyu kırmızımsı-pembe ve şaşılacak derecede uzundur.

SUMRU

Sterna hirundo

60

SU KUŞLARI

Boy
31-35 cm

Kanat açıklığı
82-95 cm

Ağırlığı
98-129 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, gri

Özellikleri: Üreme giysisinde gagası parlak kırmızı, gaga ucu koyu, alt kısmı beyaz, sırtı gridir. Bu haliyle renkleri kontrast oluşturur.

KINALI KEKLİK

Alectoris chukar

61

SU KUŞLARI

Boy
33-39 cm

Kanat açıklığı
55-60 cm

Ağırlığı
500-600 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Krem rengi,
kahverengi, kil
rengi, gri

Özellikleri: Anadolu'muzda çok iyi tanınan ve sevilen, türkülerimize girmiş, ötüşü güzel, görünüşü etkileyici, tombul kalın gövdeli, boz tüylü, kısa kanatlı, kısa kuyruklu bir kuştur.

SÜLÜN

Phasianus colchicus

62

SU KUŞLARI

Boy
75-90 cm

Kanat açıklığı
80-90 cm

Ağırlığı
800-1.400 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu yeşil
mavisi

Özellikleri: Erkekleri çok renkli ve kuyruğu uzun bir kuştur. Bu türün vahşileri en yaman av köpeğini veya tilkiyi bile çıldırtabilir.

TELLİ TURNA

Anthropoides virgo

63

SU KUŞLARI

Boy
85-100 cm

Kanat açıklığı
155-180 cm

Ağırlığı
3.5-4.5 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah

Özellikleri: Turnadan daha küçük, zarif bir kuştur. Gözünün gerisinden arkaya uzanan beyaz süs tüylerinden adını alır. Hayatları boyunca tek eşlidir. Nesli tükenmekte olan kuşlar arasındadır.

TURNA

Grus grus

64

SU KUŞLARI

Boy
115 cm

Kanat açıklığı
233 cm

Ağırlığı
4-6 kg

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi,
kırmızı, gri,
beyaz

Özellikleri: Göğüs yapıları sayesinde sesleri kilometrelerce duyulur. Sürü halinde uçarken V şekli oluştururlar. Türkülerimize, şarkılarımıza konu olan turna Anadolu'da uğur, refah ve bolluğun simgesidir.

BILDIRCINKILAVUZU

Crex crex

65

SU KUŞLARI

Boy
26-30 cm

Kanat açıklığı
45-50 cm

Ağırlığı
120-160 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk
Parlak
pembemsi,
sarımsı,
kahverengi

Özellikleri: Açık çayırılık, az ağaçlı alanları tercih eder. Kuru ya da rutubetli olması farketmez, bataklık, kayalık ve kumsalları sevmez. Yağmur sonrası ya da yağmur çiselerken beslenmeyi tercih eder.

SAKARMEKE

Fulica atra

66

SU KUŞLARI

Boy
36-42 cm

Kanat açıklığı
70-80 cm

Ağırlığı
600-1.200 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, beyaz

Özellikleri: Yurdumuzdaki tüm sazlı, kamışlı sulak alanlarda göl ve göletlerde, kıyı ve derelerde yaşayan su kuşlarıdır. Yavruları hem anne, hem baba besler. tehlike anında suyun üzerinde uzun süre koşarak kaçmaları ile kolaylıkla tanınabilir.

SAZHOROZU

Porphyrio porphyrio

67

SU KUŞLARI

Boy
40-50 cm

Kanat açıklığı
90-100 cm

Ağırlığı
480-1.300 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Menekşe
mavisi-
morumsu

Özellikleri: Yemeğini ayakta arar. Kısa bitkilerde otlar, daha uzunları da gagasıyla aşağıya doğru çeker ve ayaklarıyla koparır. Yine ayakları yardımıyla yer. Beslenme alanı olarak genelde çeltik tarlalarını tercih ederler.

YALIÇAPKINI

Alcedo atthis

68

SU KUŞLARI

Boy
17-19.5 cm

Kanat açıklığı
25 cm

Ağırlığı
40 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah,
yeşil-mavi,
kızıl

Özellikleri: Avını yakalamakta usta balık avcılarında taş çıkarır, 90 km'ye ulaşan bir hızla suya dalabilir ve 65 cm derinlikteki avını rahatlıkla yakalayabilir. Avını yakaladıktan sonra 3 saniye içinde dışarı çıkar.

ÇALIKUŞU

Regulus regulus

69

ÖTÜCÜLER

Boyu
8-9 cm

Kanat açıklığı
14-15 cm

Ağırlığı
5-7 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Açık zeytuni-
yeşil, beyaz

Özellikleri: Sık ve ibreli büyük ormanlar, Kozalaklı Ağaçlar, Bodur Çalılarda yaşar. Yaprakların altındaki böcekleri bulmak için kanat çırparak havada asılı kalırlar. Türkiye'nin denize kıyısı olan tüm bölgelerinde yıl boyu gözlemlenebilir.

ÇIVGIN

Phylloscopus collybita

70

ÖTÜCÜLER

Boy
11 cm

Kanat açıklığı
18 cm

Ağırlığı
6.5-9 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, soluk
zeytin yeşili,
sarı

Özellikleri: Yosun, kuru çimen ve tüylerle örülerek inşa edilen kubbeli yuva toprağın hemen üzerinde böğürtlen ve ya yapraklarını dökmeyen çalılıklarda yer alır.

KARA BAŞLI ÇİNTE

Emberiza melanocephala

71

ÖTÜCÜLER

Boy
16-17 cm

Kanat açıklığı
26-30 cm

Ağırlığı
24-33 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, sarı,
pas rengi

Özellikleri: Gencin ötüşü çeşitli ve melodiktir. Dişisi, büyük ve sade bir dişi serçeye benzer. Sarı kuyruk altı ve desensiz kanatlarıyla ondan ayrılır.

KARATAVUK

Turdus merula

72

ÖTÜCÜLER

Boy
23-29 cm

Kanat açıklığı
36 cm

Ağırlığı
100 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah

Özellikleri: İki ayağı üzerinde zıplamayı tercih eder, yiyeceklerini ararken bir iki ufak adım atar, durur ve hareketsiz bir biçimde bekler, sonra birkaç adım atar avını avlayana kadar bu böyle devam eder.

TARLA ARDICI

Turdus pilaris

73

ÖTÜCÜLER

Boyu
25,5 cm

Kanat açıklığı
39-42 cm

Ağırlığı
80-130 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz,
kahverengi,
siyah, gri

Özellikleri: İri, girgin ve gürültücü bir ardıçtır. Kışın tarlalar ve kırlarda sürüler halinde dolaşırlar. Gri başı, kahverengi sırtı, gri kuyruk sokumu, siyah kuyruğuyla eşsiz bir görünümü vardır.

BÜLBÜL

Luscinia megarhynchos

74

ÖTÜCÜLER

Boy
16-17 cm

Kanat açıklığı
23-26 cm

Ağırlığı
18-27 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi,
boz, kestane

Özellikleri: Gerçek bülbüllerdir ve çok güzel sesleri vardır. Genelde görmekten ziyade sesini iştirsiniz. Sıklıkla dalların arasına saklanır. Erkek bülbüllerin ötüş yetenekleri dişileri cezbetmeye yöneliktir.

İPEKKUYRUK

Bombycilla garrulus

75

ÖTÜCÜLER

Boy
18-21 cm

Kanat açıklığı
18-21 cm

Ağırlığı
45-70 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Sarı, beyaz,
kahverengi,
pas rengi

Özellikleri: İpeğimsi tüyleri ve sivri ibiği ile ayırt edilir. Gizemle dolu ve güzel kuşlardır, ormanlarda ve meyve bahçelerinde meyvelere akın ederler. İpekkuyruklar vahşidirler ve özgür kuşlardır.

KIZILGERDAN

Erithacus rubecula

76

ÖTÜCÜLER

Boyu
14 cm

Kanat açıklığı
20-22 cm

Ağırlığı
14-21 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Zeytin yeşili-
kahverengi,
kırmızı-turuncu

Özellikleri: Sıklıkla dik duran kuyruğunu oynatarak kendini beğenmiş, atik ve hızlı hareketler yapar. Erkek kızılgerdanlar, bölgelerine giren diğer kızılgerdanlara karşı oldukça saldırgandırlar.

BIYIKLI BAŞTANKARA

Panurus biarmicus

77

ÖTÜCÜLER

Boy
14-16,5 cm

Kanat açıklığı
16-18 cm

Ağırlığı
12-18 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Sarımsı
kahverengi

Özellikleri: Küçük ve uzun kuyruklu bir saz kuşudur. Büyük sazlıklarda metalik ötüşü ve uzun kuyruğu ile kolaylıkla tanınır. Uçuşu güçsüzdür. Sazların arasında zıplayarak dolaşır.

KIZIL SIRTLI ÖRÜMCEK KUŞU

Lanius collurio

78

ÖTÜCÜLER

Boy
17 cm

Kanat açıklığı
26 cm

Ağırlığı
30 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Gri, kırmızı,
açık pembe

Özellikleri: Gözlerinde geniş bir sürme vardır. Sürmesinin altı beyazdır. Dişinin üst tarafı kahverengi alt tarafı beyaz üzerine pul desenlidir. Dişinin de sürmesi vardır.

FLORYA

Carduelis chloris

79

ÖTÜCÜLER

Boy
15 cm

Kanat açıklığı
25-28 cm

Ağırlığı
25-32 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Yeşil, açık
pembe, sarı

Özellikleri: Erkekleri dişilerinden daha iri, renkleri daha göz alıcıdır. Gagası, kalın ve koni biçimindedir. Ötüşleri de oldukça güzel ve cıvıltılıdır. Erkeğin, “kelebek” gösteri uçuşu vardır.

İSPİNOZ

Fringilla coelebs

80

ÖTÜCÜLER

Boy
14-16 cm

Kanat açıklığı
24,5-28,5 cm

Ağırlığı
18-29 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz,
gri-mavi,
kestane kıvrılı,
kirli pembe

Özellikleri: Çeşitli ormanlar, korular ve fundalıklarda barınır ve ürer. Kışın diğer İspinoz türleriyle beraber açık alanlarda bulunur. Ötüşlerinden dolayı kafes kuşu olarak tutulurlar.

KETENKUŞU

Carduelis cannabina

81

ÖTÜCÜLER

Boy
13,5 cm

Kanat açıklığı
21-25 cm

Ağırlığı
15-21 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, gri
kahverengi,
kırmızı, kızıl

Özellikleri: Mart sonundan Ağustos ortasına kadar, yılda iki defa üreyebilirler. Yuvalarını sık ağaçlara, genç ağaçların kıyılarındaki sık dallara yapar. Yuva iki günde dişi kuş tarafından yapılır.

SAKA

Carduelis carduelis

82

ÖTÜCÜLER

Boyu
12 cm

Kanat açıklığı
21-25 cm

Ağırlığı
14-17 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kırmızı, siyah,
kahve, sarı

Özellikleri: Köylerdeki çeşmelerin su birikintilerini çok severler. Üreme dönemi dışında genel olarak gruplar halinde gezinirler.

ALAKARGA

Garrulus glandarius

83

ÖTÜCÜLER

Boy
32-35 cm

Kanat açıklığı
54-58 cm

Ağırlığı
140-190 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Mavi, beyaz,
siyah

Özellikleri: En renkli kargadır. Kanat lekeleri mavi ve beyaz, kuyruk sokumu beyaz, kuyruğu siyahtır. Alakargalar her şeyi yerler.

GRİ LEŞ KARGASI

Corvus corone

84

ÖTÜCÜLER

Boy
47 cm

Kanat açıklığı
98 cm

Ağırlığı
510 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah, gri

Özellikleri: Baş, gerdan ve göğsün üst kısmı ile kanatlar ve kuyruk madeni parıltılı siyah, ense, sırt, göğüs ve karın gridir.

SAKSAĞAN

Pica pica

85

ÖTÜCÜLER

Boy
40-51 cm

Kanat açıklığı
52-60 cm

Ağırlığı
200-250 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Menekşe
rengi, parlak
yeşil, siyah

Özellikleri: Özellikle beslenme zamanlarında diğer saksağanlarla beraber yiyecek ararlar. Çevresinde gördüğü elbiseleri, metal eşyaları, mutfak eşyalarını vb. çalarak yuvasına götürdüğü bilinmektedir.

KIR KIRLANGICI

Hirundo rustica

86

ÖTÜCÜLER

Boy
17-19 cm

Kanat açıklığı
32-34 cm

Ağırlığı
16-25 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Koyu lacivert,
koyu kırmızı,
krem

Özellikleri: Eski harabelere, ahırlara, balkonlara yuva yaparlar. Yuvaladıkları yerler: eski harabeler, balkonlar, ahırlar. Yerleşim yerlerine yakın yerlerde yaşarlar. Çok iyi bir ötücüdür. Yaz mevsimini Türkiye'nin sıcak yerlerinde geçirirler.

SARIASMA

Oriolus oriolus

87

ÖTÜCÜLER

Boy
24-25 cm

Kanat açıklığı
44-47 cm

Ağırlığı
75-90 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Sarı, siyah

Özellikleri: Polifonik güzel bir ötüşü vardır. Ormanlarda, bahçe ve parklarda yapraklarını döken yaşlı ağaç tepelerinde yaygın olarak bulunur. Kuluçka döneminde erkek dişi yuvada besler.

SERÇE

Passer domesticus

88

ÖTÜCÜLER

Boy
14-16 cm

Kanat açıklığı
21-25 cm

Ağırlığı
24-32 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi,
gri, kırmızı, siyah

Özellikleri: Girgin ve gürültücü kuşudur. Özellikle leylek yuvaları, çatı araları ve terk edilmiş yapılar yaşamlarını sürdürmeleri ve üremeleri için ortam sağlamaktadır.

SIĞIRCİK

Sturnus vulgaris

89

ÖTÜCÜLER

Boy
19-22 cm

Kanat açıklığı
37-42 cm

Ağırlığı
75-90 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Füme, yeşil,
mor

Özellikleri: Serçeden iri, uzun gagalı, kara tüylü kuşlar. Sürüler halinde gezer. Ülkemizin her tarafında her mevsim görülen yerli kuşlardır. . Göç mevsimlerinde bölgelere ve ağaçlara yüzlercesi birden konar.

SIVACI

Sitta europaea

90

ÖTÜCÜLER

Boy
14 cm

Kanat açıklığı
16-18 cm

Ağırlığı
19-24 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Mavimsi gri,
kahverengi,
kızıl, beyaz

Özellikleri: Adları, yuvalarının girişini çamurla kısmen duvar gibi örmelerinden gelmektedir. Yuvasının giriş deliğini balçıkla sıvarlar. Yuvada daha çok çam kabuğu ve kuru yaprak kullanırlar.

TAŞKUŞU

Saxicola rubicola

91

ÖTÜCÜLER

Boyu
12,5 cm

Kanat açıklığı
18-21 cm

Ağırlığı
14-17 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Beyaz, siyah,
kızıl,
kahverengi

Özellikleri: Taşkuşları, küçük boylu, iri başlı, dik duruşlu ve kısa kuyruklu kuşlardır.

TEPELİ TOYGAR

Galerida cristata

92

ÖTÜCÜLER

Boy
17-19 cm

Kanat açıklığı
34 cm

Ağırlığı
46 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Turuncu,
kirli sarı

Özellikleri: İri, tıknaz ve büyük kanatlı bir toygardır. Uzun ve kalın sayılabilecek bir gagası vardır ve üst kenarı kıvrıktır. Göğsü ince, koyu çizgilidir. Kanat üstü sadedir.

ARIKUŞU

Merops apiaster

93

ÖTÜCÜLER

Boy
25-29 cm

Kanat açıklığı
36-40 cm

Ağırlığı
50-70 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Parlak sarı,
kızıl-kahve,
mavi-yeşil

Özellikleri: Ülkemizde görülen en renkli kuşlardan biridir. Eşsiz bir avcıdır. Adından da anlaşılacağı üzere başta arı olmak üzere her türlü uçan böceği yer. Her gün yaklaşık 250 arı tüketirler.

GÖKKUZGUN

Coracias garrulus

94

ÖTÜCÜLER

Boy
29-32 cm

Kanat açıklığı
52-58 cm

Ağırlığı
120-190 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Açık turkuaz

Özellikleri: Taklalar atarak uçar ve öter. Gökkuzgun yavruları, yırtıcı bir hayvan saldırdığında turuncu bir sıvı kusar. Yavrular turuncu sıvıyla kaplandıktan sonra yuvaya yaklaşan ebeveynlerin kokuyu algıladığını ve bir tehdit olduğunu algırlar.

İBİBİK

Upupa epops

95

ÖTÜCÜLER

Boy
25-29 cm

Kanat açıklığı
42-46 cm

Ağırlığı
55-80 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Pembe, açık
kirli sarı

Özellikleri: Kısa bacaklı, gagası uzun ve hafif kıvrık gagalı, uzun üçgen kuyruklu bir kuştur. Yerde paytak paytak yürüyerek avlanır, aniden havalanır ve uzun, sakın ve dalgalı bir uçuşla uzaklaşır.

ÇOBANALDATAN

Caprimulgus europaeus

96

ÖTÜCÜLER

Boy
25 cm

Kanat açıklığı
60-63 cm

Ağırlığı
70-90 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kahverengi

Özellikleri: Ağaç kabuğunu andıran mükemmel tüyleri sebebiyle gündüzleri fark edilmez. Yuvasını toprak üzerine yapar ve kuru yapraklarla da döşer.

EBABİL

Apus apus

97

ÖTÜCÜLER

Boy
16-18 cm

Kanat açıklığı
38-40 cm

Ağırlığı
35-56 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Siyah,
kahverengi

Özellikleri: Diğer kuşlardan özel kılan şey neredeyse tüm ihtiyaçlarını havada gidermeleridir. Uçarken uyurlar, yer ve içerler, oyun oynarlar, eş seçer ve kur yaparlar. Ayrıca en hızlı uçan kuşlardan birisidir.

KUMRU

Streptopelia decaocto

98

ÖTÜCÜLER

Boy
31-33 cm

Kanat açıklığı
47-55 cm

Ağırlığı
150-220 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kum rengi,
gri-kahve,
siyah

Özellikleri: Güvercinden biraz daha küçüktür. Eşlerden biri ölecek olursa, kalan eş ömür boyu başkasıyla eşleşmez.

GUGUK

Cuculus canorus

99

ÖTÜCÜLER

Boyu
32-36 cm

Kanat açıklığı
54-60 cm

Ağırlığı
105-130 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Kızıl,
kahverengi

Özellikleri: Erkek bir guguk kuşu orada olduğunu belirtmek için çok iyi bildiğimiz “gu guuk, gu guuk” sesini çıkarır. Dişi guguk kuşları, kendi yumurtalarının rengini, yumurtalarını koydukları yuvada bulunan kuş türünün yumurtasına benzetme konusunda ustadır.

ALACA AĞAÇKAKAN

Dendrocopos syriacus

100

ÖTÜCÜLER

Boy
22-23 cm

Kanat açıklığı
38-44 cm

Ağırlığı
60-80 gr

Beslenme

Yaşadığı Alan

Renk

Parlak siyah,
kırmızı, beyaz

Özellikleri: Geniş yapraklı, gövdesi 25 cm'den büyük ağaçlarda kazılmış oyuklara yuvalar. Çiftler nadiren eski yuvaları kullansa da genellikle üreme için yenisini oyarlar.

T.C. Orman ve
Su İşleri Bakanlığı

TÜRKİYE'NİN KUŞLARI

Türkiye'nin Kuşları Kart Takımında ülkemizde gözlemlenebilen 465 kuş türünden yaygın olan 100 tanesi bulunmaktadır. Bu kartlar, kuş türlerinin beslenme biçimleri, yaşam alanları vb. gibi özellikleri ile tanınmalarını sağlamak, merak duygusunu geliştirerek araştırma, kuş türlerini daha yakından tanıma ve kuş gözlemciliğine başlama isteği oluşturmak amaçlarıyla hazırlanmıştır.

Bu kartlar yalnızca eğitim ve bilinçlendirme amacıyla kullanılacak olup fotoğraflar ve bilgiler Türkiye'nin Anonim Kuşları-Trakuş (www.trakus.org) internet sitesinden alınmıştır.

Mavi Renkli Kartlar: Su kuşlarını temsil edip 50 adet

Yeşil Renkli Kartlar: Yırtıcı Kuşları temsil edip 18 adet

Pembe Renkli Kartlar: Ötücü Kuşları temsil edip 32 adet

Kart Takımını Hazırlayanlar:

DKMP Hassas Alanlar Daire Başkanlığı

Sulak Alanlar Şube Müdürlüğü

Dr. B. Teoman MERİÇ

Serhan ÇAĞIRANKAYA

Burcu ÜNAL

Şerif HIZLI

İlknur KAYNAK

Fatih KÖYLÜOĞLU

Doğa Koruma ve
Milli Parklar Genel Müdürlüğü

